

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-68/22-M

Název	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Sídlo	náměstí Osvobození 20, 789 01 Zábřeh
E-mail	reditel@gyza.cz
IČ	49 589 687
Identifikátor	600 018 008
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martin Paclík
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	náměstí Osvobození 20, 789 01 Zábřeh
Termín inspekční činnosti	6., 10. a 11. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, poskytující základní vzdělání a střední stupeň vzdělání s maturitní zkouškou, a školní jídelny. Škola vzdělává žáky v demní formě vzdělávání v osmiletém studijním cyklu v oboru 79-41-K/81 Gymnázium a ve čtyřletém studijním cyklu v oboru 79-41-K/41 Gymnázium. Zaměření školy je všeobecné, jejím hlavním cílem je především příprava žáků k dalšímu studiu na vysokých a vyšších odborných školách.

Ve školním roce 2021/2022 vykázala škola k 30. září 2021 celkem 353 žáky zařazené ve 12 třídách. Ve škole se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci nadaní, včetně mimořádně nadaných, a jeden žák – cizinec.

Svou činnost škola přehledně prezentuje ve výročních zprávách a na svých webových stránkách (www.gyza.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Nastavený systém řízení odpovídá velikosti a podmínkám subjektu. Opírá se o stanovený organizační řád, který vymezuje rozdelení kompetencí a povinností mezi jednotlivé pracovníky školy, a o soubor vnitřních směrnic. Konceptní záměry rozvoje školy vycházejí z jejích reálných potřeb a záměrů zřizovatele a jsou zpracovány jako součást školních dokumentů. Deklarovaná strategie stanovuje dlouhodobé cíle, které jsou podrobně rozpracovány v krátkodobých plánech pro daný školní rok. Naplnění obsahu vzdělávání i vytyčených cílů je pravidelně vyhodnocováno, na základě těchto hodnocení pak dochází k operativním úpravám plánu práce. Součástí uplatňované strategie školy je také umožnění studijní profilace žáků a podpora rozvoje jejich praktických dovedností, které se v průběhu vzdělávání uskutečňují pomocí volitelných předmětů a seminářů zaměřených na jazykovou, přírodovědnou i společenskovědní oblast. Realizaci koncepčních záměrů školy příznivě ovlivňuje partnerská spolupráce zejména se zřizovatelem školy, školskou radou a se zákonnémi zástupci žáků. Škola aktivně propaguje svoji činnost ve vztahu k potencionálním zájemcům o studium i ostatní veřejnosti. V této oblasti spolupracuje se základními školami v okolí. Přínosná pro zkvalitnění vzdělávání je rovněž spolupráce s městem Zábřeh, s organizacemi, institucemi a spolkami v regionu, s Univerzitou Palackého Olomouc a také dlouhodobé mezinárodní aktivity, jež vhodně přispívají zejména k rozvoji jazykových kompetencí žáků. Intenzivní je také činnost rodičovského sdružení, které škole pomáhá zejména organizačně a finančně při pořádání školních akcí.

I když je řídicí a kontrolní systém nastaven způsobem, který postihuje všechny oblasti fungování subjektu, v praxi se škole dosud nepodařilo plně eliminovat některé dílčí nedostatky v metodickém vedení výuky, spočívající často v omezeném využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků, v absenci závěrečného motivačního shrnutí vyučovací jednotky a v nižší míře aktivizace žáků s pomocí využití pestrých organizačních metod a forem výuky a diferenciace učiva vzhledem k zajistění rozdílných individuálních potřeb žáků.

V době omezení provozu škol v důsledku přijetí mimořádných opatření souvisejících s nepříznivou epidemickou situací v České republice se škole dařilo navázat účinnou spolupráci distanční formou s většinou zákonného zástupců žáků. Škola zajistila podmínky pro funkční realizaci distančního vzdělávání. Většina žáků se této formy vzdělávání bezproblémově účastnila. Škola po návratu žáků k prezenční formě vzdělávání vyhodnotila dopady z distanční výuky. Nabité zkušenosti nadále využívá zejména pro podporu digitalizace výuky. Zásadní úpravy vzdělávacího obsahu uplatňovaného školního

vzdělávacího programu škola v návaznosti na zkušenosti z období distančního vzdělávání nerealizovala.

Složení pedagogického sboru umožňuje plnit záměry a cíle realizovaného školního vzdělávacího programu. Ve škole je zaměstnáno celkem 31 učitelů, včetně ředitele školy a jeho zástupce. Pedagogický sbor je v současné době stabilizovaný, průběžně je doplňován o pedagogy, kterým je věnována potřebná pozornost a péče přispívající k jejich úspěšnému začlenění do vzdělávacího procesu a bezproblémové adaptaci do pracovního kolektivu. Vedení školy podporuje profesní rozvoj zaměstnanců, vytváří rovnocenné podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které bylo realizováno s ohledem na zvoleno u strategii školy, potřeby a zájmy jednotlivých učitelů, finanční možnosti školy a nabídku vzdělávacích institucí. Vzdělávání probíhalo formou kurzů v rámci akreditovaných akcí a také formou samostudia pedagogických pracovníků. Nabité vědomosti a dovednosti vyučujících se však zatím projevily zkvalitněním metodického vedení výuky jen částečně.

S výjimkou prostorově omezené tělocvičny a relaxačních prostor pro žáky škola disponuje vhodným materiálním zázemím. Počet a velikost odborných i kmenových učeben odpovídá aktuálnímu naplnění kapacity školy i obsahu uplatňovaného školního vzdělávacího programu. Postupná obnova materiálního vybavení je realizována především z finančních prostředků poskytnutých od zřizovatele a z projektů, kterých se škola účastní. Významný finanční zdroj představuje také vedlejší hospodářská činnost školy. Pozornost ze strany vedení školy je věnována údržbě a modernizaci školní budovy, obnovován je žákovský nábytek, pořizovány jsou nové učební pomůcky, počítačová a audiovizuální technika. K estetické úpravě většího školních prostor jsou vhodně využívány žákovské práce, trofeje a ocenění ze sportovních a naukových soutěží.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je školou realizováno na základě zásad stanovených ve školním řádu a některých dalších dokumentech. Podporován je také správný vývoj a společensky odpovědné chování žáků začleněním problematiky výchovy ke zdraví prostřednictvím výuky, organizováním sportovních aktivit a akcí zaměřených na zdravý životní styl a udržitelný rozvoj společnosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hodnocené vyučovací hodiny měly vždy stanoveny konkrétní vzdělávací cíle, které odpovídaly očekávaným výstupům realizovaného školního vzdělávacího programu, s přihlédnutím k dosavadním znalostem a dovednostem žáků a k jejich přípravě na maturitní zkoušku. Po odborné stránce byly vyučovací hodiny připravené, aplikované učivo bylo aktualizováno v souladu se současnými vědeckými poznatky. Výuka byla většinou metodicky založena na uplatňování tradičních pedagogických postupů, kdy převažovalo frontálně vedené vyučování kombinované se samostatnou prací žáků nebo společným ústním či písemným procvičením vzdělávacího obsahu. Kooperativní aktivity ve flexibilních skupinách byly zařazeny pouze v nižší míře. Uplatňovaná frontální výuka neumožnovala výraznější diferenciaci učiva, žáci tak pracovali většinou na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti. I přes omezené využití aktivizačních prvků žáci většinou pracovali se zájmem a s chutí, byli záměrně motivováni do všech učebních aktivit. Ve vyučovacích hodinách byla patrná snaha učitelů nepředkládat žákům hotové informace, dařilo se jim prostřednictvím otázek přecházet do řízeného rozhovoru. Vyučující také vhodně zařazovali do vzdělávání problémové úkoly rozvíjející logické myšlení a tvorivost žáků. Jen v minimální míře však žáci při této práci využívali různé informační zdroje, jež by podpořily zejména rozvoj jejich kritického myšlení. Nadaným žákům byly zřídka vytvářeny další vhodné příležitosti pro jejich rozvoj. Pouze v několika vyučovacích hodinách byly těmto

žákům nabízeny další úkoly rozvíjející jejich schopnosti a talent. Individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebyl vždy dostatečně zřetelný, jejich zohledňování probíhalo zejména v průběhu samostatné práce. Pozitivem všech sledovaných vyučovacích hodin bylo propojení nabytých vědomostí s reálnými situacemi běžného života a zařazení mezipředmětových vztahů. Ke zvýšení názornosti využívali pedagogové vhodné učební pomůcky, v některých vyučovacích hodinách pracovali také s audiovizuální technikou, která umožnila vedení výuky interaktivní formou. Komunikace mezi vyučujícími a žáky probíhala korektně, žáci adekvátně reagovali na pokyny a zpravidla prokazovali odpovídající úroveň znalostí a dovedností vzhledem k požadovaným výstupům. V průběhu řízeného rozhovoru nebo neformální diskuse měli žáci dostatek prostoru k prezentaci svých názorů a věcné argumentaci, kdy aplikovali získané teoretické poznatky při řešení konkrétních úkolů. Pracovní tempo bylo přiměřené schopnostem žáků a většině z nich umožnilo aktivní zapojení do výuky. Učitelé podporovali žáky v jejich práci s využitím převážně pozitivního hodnocení. Jen výjimečně však při tom byla žákům poskytnuta formativní zpětná vazba motivující je k dalšímu učení a reflektující individuální pokrok žáka. V závěru většiny vyučovacích hodin scházelo motivační shrnutí a zhodnocení jejich průběhu, aktivity žáků, stanovení cílů na příští vyučovací hodinu, téměř vůbec pak nebylo při vzdělávání uplatňováno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Žákům tak nebyla v dostatečném rozsahu poskytnuta efektivní zpětná vazba o mře naplnění výukového cíle. Hodnocené vyučovací hodiny tělesné výchovy a cizích jazyků se vyznačovaly požadovanými specifiky. V tělesné výchově především efektivním organizováním práce žáků, potřebnou dynamikou, účelným střídáním činností, motivací, propojením teorie s praxí i efektivním nácvikem praktických dovedností. Žáci byli účelným způsobem vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví, vzájemné ohleduplnosti, respektu a principům „fair play“. V cizích jazycích byla výuka vhodně vedena převážně v daném cizím jazyce, k mateřskému jazyku bylo přistupováno zejména při vysvětlování gramatických jevů. Učitelé kladli vhodně důraz na srozumitelnost mluveného projevu, na správnou výslovnost a intonaci, chyby byly opravovány s citem a dostatečným pedagogickým taktem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje úspěšnost žáků, jejich výsledky za jednotlivá klasifikační období pravidelně vyhodnocuje při jednáních pedagogické rady. Se získanými daty dále pracuje, přijímá konkrétní návrhy ke zlepšení výsledků ve vzdělávání a zpětně provádí hodnocení účinnosti přijatých opatření. Přehled o znalostech jednotlivých žáků získává prostřednictvím vlastních hodnoticích nástrojů. Žáci se zapojují do školních kol různých druhů soutěží a předmětových olympiád, nejúspěšnější z nich pak reprezentují školu v okresních, regionálních, krajských i celostátních kolech. Škola identifikuje žáky s rizikem školního neúspěchu, zajišťuje jim primární podporu v průběhu vyučování, nabízí individuální konzultace nebo pravidelně realizuje doučování v rámci projektu Šablony.

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků se škola řídí pravidly stanovenými ve školním řádu. Zákonné zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání průběžně informováni především prostřednictvím zápisů v listinné i elektronické žákovské knížce, na třídních schůzkách nebo formou individuálních konzultací. Celkové výsledky vzdělávání včetně účasti a umístění žáků v soutěžích, aktivitách a projektech školy podporujících rozšíření znalostí a dovedností žáků jsou podrobně zveřejněny ve výroční zprávě o činnosti školy. Zpětnou vazbou pro školu je i úspěšnost žáků u maturitních zkoušek nebo v přijetí absolventů na vysoké školy.

Pomoc a poradenské služby žákům, jejich zákonním zástupcům a pedagogům školy poskytuje školní poradenské pracoviště, ve kterém působí školní metodička prevence a výchovná poradkyně. Obě pracovnice vzájemně spolupracují při poskytování poradenských služeb ve škole dle nastavené organizační struktury s jasně vymezeným rozsahem činností a zodpovědnosti jednotlivých členů. Koordinaci úzce provázaného systému výchovného poradenství a preventivní péče zajišťuje vedení školy. Informace o specifikaci a rozsahu služeb školního poradenského pracoviště jsou prezentovány na webových stránkách školy a na nástěnkách v prostorách školní budovy.

Na základě identifikovaných vzdělávacích potřeb jsou vytvářeny individuální vzdělávací strategie pro všechny žáky, kteří je potřebují. Škola realizuje doporučení školských poradenských zařízení pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Informace o nich jsou ihned předávány třídním učitelům i všem vyučujícím daného žáka. Podporu a pomoc žákům ke zvládnutí studijních nároků škola zabezpečuje poskytováním výukových materiálů, nabídkou konzultačních hodin jednotlivých vyučujících a formou doučování. I když jsou přijatá opatření na podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami pravidelně vyhodnocována, nepodařilo se doposud škole eliminovat nedostatky spojené s nedostatečnou diferenciací učiva směrem k těmto žákům.

V oblasti kariérového poradenství se škola systematicky zaměřuje na otázky volby povolání spočívající především v pomoci žáků při jejich rozhodování o dalším studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách. Nejčastěji volenými nástroji k informování žáků jsou prezentace škol, přednášky, veletrhy vzdělávání a spolupráce s úřadem práce. Informace o uplatnění absolventů školy a jejich úspěšnosti v navazujícím studiu nebo profesním životě výchovná poradkyně pravidelně získává především prostřednictvím komunikace s absolventy školy.

Aktivity specifické i nespecifické prevence zohledňují aktuální stav a orientují se zejména na oblasti největších rizik. Témata primární prevence jsou začleňována do výuky vybraných předmětů, v průběhu školního roku probíhají tematicky zaměřené besedy. Preventivní charakter mají i kulturní a sportovní akce. Ve třídách nižšího gymnázia jsou každoročně pořádány dvoudenní pobytové kurzy, které jsou zaměřeny na různá téma prevence rizikových jevů a které slouží i k vzájemnému dialogu mezi učiteli a žáky, čímž se dosti výrazně předchází případným kázeňským a prospěchovým problémům.

V případě identifikace rizikového chování žáků škola vhodně využívá intervenční nástroje v podobě individuálních pohovorů se žáky nebo jejich zákonními zástupci, v jejichž rámci jsou nastaveny a písemně zaznamenány další postupy směřující k minimalizaci těchto nežádoucích projevů. V aktuálním ani v minulém školním roce škola neřešila žádný případ závažné formy rizikového chování, což potvrzuje účinnost školou nastavené preventivní strategie.

Závěry

Vývoj školy

- V době od poslední inspekční činnosti došlo ve škole zejména ke zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání.

Silné stránky

- Vytvoření vstřícného prostředí ve škole s pozitivním klimatem projevujícím se v žádoucích prosociálních vztazích mezi žáky a pedagogy.

- Dobré vzájemné vztahy se zřizovatelem i s dalšími partnery kladně ovlivňují chod školy, přispívají k prezentaci školy na veřejnosti a k účasti žáků a zaměstnanců školy na společenském životě ve městě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vedení školy se dosud nepodařilo přjmout účinná opatření na podporu metodického zkvalitnění výuky.
- Výsledky účasti pedagogů školy na dalším vzdělávání se zatím na zkvalitnění metodického vedení výuky projevily pouze částečně.
- Pouze v omezené míře byly ve vzdělávání využívány organizační výukové formy podporující kooperativní techniky a činnostní učení žáků.
- V části vyučovacích hodin nebylo efektivně využito sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, čímž nebyly vytvářeny podmínky pro jejich účinnou sebereflexi.
- Omezené využití diferenciace učiva se projevilo v nižší míře konkrétní podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Ve výuce byla minimálně využívána práce žáků s různými informačními zdroji.
- V závěru vyučovací jednotky nebylo často využito motivační zhodnocení práce žáků a stanovení cílů na příští vyučovací hodinu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Prostřednictvím intenzivní hospitační činnosti, jednání pedagogické rady a práce předmětových komisí podporovat využití efektivního metodického vedení výuky ze strany učitelů.
- Podněcovat pedagogy školy k účasti na dalším vzdělávání zaměřeném především na metodické vedení výuky a k efektivnímu využívání poznatků získaných v rámci tohoto vzdělávání. Podporovat vzájemné hospitace pedagogů s výměnou zkušeností.
- Posilovat aktivitu žáků ve vzdělávání intenzivnějším využitím pestrých organizačních forem, a to zejména častějším zařazováním samostatné a skupinové práce žáků.
- Ve výuce více uplatňovat formativní způsob hodnocení, zapojovat žáky do reflexe vlastního pokroku formou sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení.
- Uplatňovat ve vzdělávání individuální přístup, důsledně differencovat učivo i výukové aktivity podle potřeb a možností všech žáků. Podpořit rozvoj kritického myšlení žáků častějším zařazováním práce s různými informačními zdroji.
- Systematicky využívat v závěru vyučovací jednotky motivační zhodnocení práce žáků se stanovením cílů na další vyučovací hodinu a poskytovat jim tak zpětnou vazbu o jejich pokroku a dosažených výsledcích jejich práce.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení o právnické osobě s názvem Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20, ze dne 6. 1. 2022
2. Inspekční zpráva, č.j. ČŠIM-1354/14-M, ze dne 12. 11. 2014
3. Školní řád, č.j. GYZA 1104/2021, ze dne 30. 8. 2021
4. Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání, č.j. GYZA 964/2019, s platností od 1. 9. 2019
5. Koncepce rozvoje gymnázia Zábřeh 2018 – 2024, ze dne 24. 8. 2018
6. Plán činnosti na školní rok 2020/2021, ze dne 30. 9. 2020
7. Plán činnosti na školní rok 2021/2022, ze dne 30. 9. 2021
8. Třídní knihy, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
9. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2021/2022
10. Matrika střední školy vedená v elektronické podobě k termínu inspekční činnosti
11. Elektronický školní informační systém, záznamy k termínu inspekční činnosti
12. Zápis z jednání pedagogické rady školy, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
13. Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2020/2021, ze dne 11. 10. 2021
14. Složka: Hospitační záznamy ředitele školy, školní rok 2019/2020
15. Plán DVPP pro školní rok 2021/2022, č.j. GYZA 1179/2021, ze dne 12. 10. 2021
16. Souhrnná dokumentace poradenských služeb ve škole, školní rok 2021/2022
17. Seznam žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedený k termínu inspekční činnosti
18. Podpůrná opatření ve výuce stanovená u jednotlivých žáků, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
19. Přehled prospěchu, chování a absence žáků za 1. a 2. pololetí školního roku 2020/2021, výsledky maturitních zkoušek v jarním a podzimním zkoušebním období roku 2021
20. Dokumentace z osobních složek pedagogických pracovníků školy – doklady o dosaženém vzdělání vzhledem k odborné kvalifikaci a o absolvovaných studiích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, aktuálně vedená k termínu inspekční činnosti
21. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy, rok 2020
22. Doklady související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti

23. Doklady vztahující se ke školnímu stravování, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. David Náhlík, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

David Náhlík v. r.

Mgr. Pavel Okleštěk, školní inspektor

Pavel Okleštěk v. r.

Ing. Bc. Milan Vlach, školní inspektor

Milan Vlach v. r.

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

Markéta Tomečková v. r.

V Olomouci 25. 1. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Martin Paclík, ředitel školy

Mgr. Martin Pavlík v. r.

V Zábřehu 28. 1. 2022